

Respekt – ročník XXX, 31,12,2018- 6,1,2019

FOKUS

|

AGENDA

BRNO NA SPRÁVNÉ CESTĚ

Akademici dokončili hodnocení experimentálního projektu Housing First. Zájem o něj má i Praha.

HANA ČÁPOVÁ, FOTO: MATĚJ STRÁNSKÝ

Přesně 31 477 korun ročně ušetří veřejné rozpočty, když se jedna rodina v nouzi přesune z ubytovny či azylového domu do běžného městského bytu. Došla k tomu evaluační zpráva Fakulty sociálních studií Ostravské univerzity, která hodnotila brněnský projekt Housing First (Bydlení především), vytahující lidi z pádu na sociální dno rychlým přidělením vlastní střechy nad hlavou.

Brno se do průlomového projektu pustilo v minulém volebním období díky vytrvalé snaze politiků z hnutí Žít Brno a pochopení tehdejšího primátora Petra Vokřála (ANO). A protože Platforma pro sociální bydlení, jejíž odborníci na projektu spolupracovali, měla ambici nový přístup prosazovat v dalších městech, Brno se stalo „pilotem“. Cílem bylo vědecky zhodnotit, jak se přijatelné a jisté bydlení promítne do situace rodiny.

Z více než 400 rodin v bytové nouzi jich v Brně vylosovali 50, které dostaly byt, a dalších 100, na jejichž bytové situaci se nic nezměnilo a sloužily jako kontrolní skupina. Před pár dny byla dokončena téměř stostránková zpráva, jež hodnotí brněnský projekt po roce jeho trvání a zmíněné skupiny srovnává.

Většina vylosovaných rodin (48 z 50) si byt udržela, i díky masivní podpoře sociálních pracovníků dokázala platit nájem a vycházet se sousedy. A vědci zjistili, že kvalita jejich života se podstatně zlepšila. Například riziko, že pečující osoba (nejčastěji matka) bude v takovém stresu, jaký odpovídá vážnému duševnímu onemocnění, kleslo u rodin v bytě 4,5krát. Děti také méně stonaly než ty z kontrolní skupiny (měly zhruba dvakrát méně nemocí dýchacích cest a méně často braly antibiotika). Riziko pobytu v nemocnici kleslo u dětí i dospělých zhruba třikrát. Na slušném bydlení tak jistě ušetří zdravotní pojišťovny, sociologové si to však netroufli vyčíslit.

„Z analýzy vyplývá, že myšlenka PROJEKTU funguje.“

Do propočtů ekonomické výhodnosti či nevýhodnosti přístupu Housing First zahrnuli snáze kvantifikovatelné věci. V průměru rodina se šťastným losem, tedy v městském bytě, vyšla městskou a státní kasu za rok na 304 401 korun – především za sociální pracovníky, koordinaci a podporu ze strany města, nižší než tržní nájem, započtené jsou i sociální dávky. Kontrolní rodina stála veřejné rozpočty o zmíněných 31 477 korun za rok víc, započteny jsou dávky rodiny, státem poskytované azylové bydlení a především drahá ústavní či jiná náhradní péče o děti. Během roku sledování totiž skončila mimo rodinu pětina dětí z kontrolní skupiny, oproti sedmi procentům dětí z bytů.

Navzdory celkem přesvědčivým výsledkům projektu Housing First se nová brněnská koalice (ODS, ČSSD, lidovci a Piráti) ještě nerozhodla, zda v něm bude pokračovat. „Z analýzy vyplývá, že myšlenka projektu funguje,“ říká sice radní pro sociální oblast Robert Kerndl (ODS), hned však dodává, že město by na něj muselo uvolnit peníze a zabydlování se neobešlo bez „provozních komplikací a problémů“, proto se teprve uvidí. Zájem však projevila Praha. „Zavázali jsme se, že dostaneme všechny pražské děti z ubytoven,“ říká radní pro bydlení Adam Zábranský (Piráti). „Jde asi o 70 rodin, a jediné rozumné řešení je to, které už vyzkoušeli v Brně – zajistit jim byt a sociální služby.“